

Consiliul Consultativ de Expertiză

Program de dezvoltare pentru anii 2014 – 2018

Viziune

Consiliul Consultativ de Expertiză al AȘM tinde să fie instituția care deține experiența necesară pentru organizarea oricărui tip de evaluare și analiză în domeniul cercetării – dezvoltării - inovării din Republica Moldova. CCE are un aport esențial la creșterea performanței cercetării prin expertiză profesionistă a propunerilor de proiecte și aplicarea criteriilor internaționale de calitate în cercetare.

Misiune

Creșterea calității în domeniul cercetării – dezvoltării - inovării din Republica Moldova prin implementarea standardelor și practicilor internaționale avansate în domeniul evaluării și expertizării.

Valori

Profesionalism. Obiectivism. Integritate.

Obiective majore, pe termen lung

- Asigurarea nivelului înalt al cercetării – dezvoltării - inovării în Republica Moldova prin internaționalizarea procesului de evaluare a propunerilor de proiecte în sfera CDI.
- Eficientizarea procesului de monitorizare a proiectelor în derulare și evaluarea adecvată a impactului produs de acestea prin:
  - a) asigurarea dialogului cu instituțiile – anunțatoare de apeluri de proiecte (Call managers) și
  - b) corelarea tuturor tipurilor de evaluare de la ex-ante până la ex-post și de impact.
- Asigurarea calității înalte a deciziilor și proiectelor statale cât și a managementului eficient al instituțiilor din sfera CDI prin:
  - a) conjugarea eforturilor instituțiilor responsabile de evaluare în diferite domenii și
  - b) perfectarea permanentă a criteriilor de evaluare a politicilor, sistemelor, instituțiilor, programelor, proiectelor și portofoliilor agențiilor de finanțare în conformitate cu standardele internaționale și prioritățile dezvoltării sectorului CDI în R Moldova.

Obiective imediate, pe termen scurt

- Excluderea provincialismului din toate domeniile de cercetare științifică din Republica Moldova prin:
  - a) participarea la platforme comune de evaluare și
  - b) utilizarea *international peer review system*.

- Creșterea calității expertizei propunerilor de proiecte de cercetare științifică prin:
  - a) pregătirea și certificarea experților locali în cadrul proiectelor internaționale și
  - b) creșterea competenței echipei CCE prin încadrarea în proiecte de cercetare internaționale.
- Perfecționarea mecanismului de evaluare a impactului proiectelor implementate prin:
  - a) introducerea institutului curatorilor de proiect și
  - b) inițierea proiectelor de cercetare speciale, care să aibă ca obiectiv asigurarea dialogului instituțional și a feedback-ului pentru decidenții politici.

Puncte slabe

- Absența cvasitotală a analizei eligibilității proiectelor de către instituțiile ce au lansat apelurile de proiecte (AITT, CFCFA, alte entități și/sau instituții). În cadrul acestor instituții nimeni nu analizează dacă proiectul înaintat corespunde în totalitate priorităților apelului. Propunem transferul acestei funcții către CCE, care poate să efectueze analiza eligibilității. Subliniem că expertizarea proiectelor neeligibile, ce ulterior sunt respinse și nu obțin finanțare mărește nejustificat cheltuielile bugetare.
- Instituțiile – responsabile de apelurile de proiecte trebuie să conlucreze cu CCE la elaborarea Apelului de Proiecte, Fișei de Evaluare și a Ghidului Solicitantului.
- Platforma existentă Expert Online trebuie să respingă automat proiectele neconforme Apelului anunțat și proiectele neeligibile.
- Remunerarea simbolică a experților (actual avem maximum 20 euro net) care deseori conduce spre o expertiză superficială. Propunem mărirea remunerării pentru serviciile de expertizare la 100 euro / proiect, independent de gradul științific al expertului. În acest sens e necesar de stipulat pentru evaluare și monitorizare un anumit procent din bugetul proiectului. Astfel, costurile serviciilor de evaluare nu vor intra în finanțarea de bază a CCE. În acest caz bugetul CCE va fi format din două capitole: 1) finanțarea activității curente și remunerarea echipei CCE – de bază și 2) servicii de expertizare – din contracte cu instituțiile, ce au lansat apelurile de proiecte.
- Imposibilitatea achitării la momentul de față prin trezorerie a serviciilor de expertizare, acordate de experți străini sau din diaspora. Subliniem, că experții străini oferă expertizări obiective și profesioniste, ce sunt elaborate pe principii de integritate, fără conflicte de interese. Problema atragerii experților străini sau din diasporă poate fi soluționată prin crearea fondului extrabugetar pentru servicii de expertizare și mărirea costului pentru serviciile de expertizare.

Puncte forte

- Actual există o bază metodologică solidă și experiență instituțională pentru organizarea și efectuarea expertizei ex-ante a propunerilor de cercetare. Această bază metodologică trebuie îmbogățită cu criterii și proceduri clare de efectuare a celorlalte tipuri de evaluare: intermediară, ex-post și de impact. Efectuarea tuturor tipurilor de evaluare în cadrul unei singure instituții va contribui atât la obținerea unei imagini de ansamblu asupra stării de facto în diferite domenii ale științei din R Moldova cât și asupra eficienței proiectelor finanțate. Subliniem că această propunere necesită cheltuieli suplimentare pentru atragerea și cointeresarea materială a personalului suplimentar.
- Există personal calificat în organizarea pe principii de integritate a expertizei proiectelor. Propunem ca echipa de experți, care a efectuat expertiza ex-ante a unui proiect, să aibă răspundere asupra proiectului prin implicarea în expertizările ulterioare (intermediară, finală, ex-post, de impact). Astfel se constituie, de fapt, institutul curatorilor de proiect, care va responsabiliza echipa proiectului ce va fi supusă unui continuu proces de expertizare.

Oportunități

- Pe plan internațional în domeniul evaluării propunerilor de cercetare sunt elaborate standarde, ghiduri și proceduri clare. Acest potențial trebuie valorificat reieșind din specificul și necesitățile de dezvoltare a sectorului CDI pe plan local prin participarea echipei CCE în proiecte internaționale și la evenimente de formare profesională.
- De asemenea, contactele stabilite cu instituțiile europene – lider în domeniu trebuie valorificate prin proiecte comune orientate atât spre transferul de know-how cât și spre includerea Consiliului Consultativ de Expertiză în diferite platforme internaționale de evaluare.

Planul de acțiuni pentru 2014 – 2018 orientat spre atingerea obiectivelor

Acțiuni	Anul				
	2014	2015	2016	2017	2018
Elaborarea aplicațiilor de proiecte în vederea participării la platforme comune de evaluare					
Selectarea și pregătirea profilului experților locali pentru baze de date internaționale					
Încadrarea experților locali în baze de date internaționale					
Elaborarea Ghidului Expertului cu documente metodologice și normative					
Pregătirea și certificarea experților locali în cadrul atelierelor speciale					

Conlucrarea cu alte instituții abilitate în vederea armonizării procedurilor de evaluare					
Asigurarea mecanismului de achitare cu experți internaționali					
Aplicarea largă a <i>international peer review system</i>					

Planul operațional pentru anul 2014

Activități	Luna							Responsabil
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Perfecționarea continue și menținerea site-ului CCE								M. Calalb
Pregătirea actelor normative și a Fișelor de evaluare pentru accesul public								V. Boaghi
Organizarea atelierului de formare continue a experților locali								A. Țurcan
Elaborarea Fișelor de Evaluare pentru Programe de Stat								M. Calalb
Elaborarea Fișelor de Evaluare pentru Premiile AȘM								M. Calalb
Elaborarea procedurilor de expertizare a dosarelor pentru Premiile AȘM								V. Boaghi
Perfecționarea continuă a Fișelor de Evaluare								M. Calalb
Perfectarea Regulamentului Intern de Atestare a Cadrelor								V. Boaghi
Elaborarea și înaintarea propunerilor de proiecte internaționale								M. Calalb

Elaborat
Director CCE

Mihai Calalb.